



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

59. Qualiter descendentia à patrono deducatur in patronatu tam gentilitio simplice, quàm mixto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

est prætere hères ex propria persona, dum nunquam præsentavit; cum possessio antecessoris non possit dici possessio successoris, sed diversa, ita ut illa, quæ fuit penes defunctum, fuerit extincta, & alia nova in hærede producta per actum proprii facti. ita Corrad. qui addit, hæc procedere stante etiam statuto de continuanda possessione in hæredem; certum enim esse, id sibi locum non vendicare.

2. Nihilominus dum possessio, non ratione personæ, sed ratione dignitatis vel officii aut beneficii quæ sita est, ipso jure in successorem transit, dum non personæ possessoris sed, ipsi dignitati vel beneficio quæri dicitur possessio. Card. de Luca. loc. cit. num. 85. quin & inter privatos transfertur possessio sine actuali apprehensione per cessionem, quæ fiat per actum inter vivos, etiam per ultimam voluntatem, ubi adjicitur clausula constituti effectum sortitura præambulâ horæ constitutis cum solita clausula *ex nunc pro tunc*. Card. Luca. num. 86.

Quæstio 59. qualiter descendit à patrono deducatur in patronatu tam gentilitio simplici quàm mixto.

1. Respondeo: in genere circa descenditiam illam à fundatore, cum res sit sæpe intricata, maximè ubi ea dicitur ab antiquo, propter varios eosque improprios loquendi modos, quibus plerumque utuntur fundatores, regulam aliquam dari non posse, quàm quod verba secundum materiam subjectam, & communem loquendi modum sint arripienda. Lott. l. 2. q. 11. num. 49. & seq. quare

2. Respondeo secundò in specie: si fundator sibi & suis parentibus reservavit patronatum, cum vanum tunc sit referre hanc ejus dispositionem usque ad tritavum, quoutque aliàs ascendentes veniunt nomine parentum, vox illa *parentes* inflectenda ex subjecta materia, & secundum communem vulgi opinionem, ut significet agnatos. Lott. num. 52. citans Tiraq. de retract. §. 1. gl. 8. num. 1. Menoch. l. 4. præsumpt. 88. n. 18. Peregr. de fidei comm. l. 22. num. 31. Riminal. conf. 303. nu. 2. Porro agnatio duplex est: Prima in genere, dicta comprehensiva; altera in specie, dicta affectiva, quæ quis dependet à persona ipsius fundatoris vel alterius, ac ipse reservavit patronatum. Lott. *ibid.* quò ad priorem opus est duplici reflexione, unâ, quæ respiciatur qualitas lineæ, unde originatur, nimirum num sit directa, num transversa. Altera, quæ respiciatur qualitas personarum, quæ in tali linea supponuntur. Unde

3. Respondeo tertio: si fundator usus fuerit verbis, quæ per se restrinxerit ad lineam suam effectricem seu directam v. g. dicendo; *reservo patronatum pro me meisque descenditibus*, seu pro liberis meis (quod idem est, l. liberorum. de verb. signif.) vel pro Titio ejusque descenditibus: non comprehenduntur alii quàm procreati ab ipso fundatore, vel à Titio, cui patronatum reservavit: Si verò dixerit; *pro me meisque agnatis*: censetur voluisse comprehendere omnes, qui sunt de ejus agnatis, sive sint positi in linea recta, sive transversa; hi enim omnes veniunt nomine agnatorum, ut sumitur ex *aurben. de hæred. ab intest. in principio*, juxta Menoch. conf. 424. num. 33. Lott. num. 54.

4. Respondeo quarto: major difficultas est, dum usus fuit termino æquivoco respectu voca-

torum, illumque in super qualificaverit alio termino itidem æquivoco, uti sæpe contingit in termino *linea* (quæ est collectio personarum ab eodem stirpe descenditium, gradus continens & numeros distinguens. Anch. conf. 93. num. 9. Barbat. in l. cum accuratissimi. num. 125. c. de fidei comm. eaq; duplex; recta continens ascendentes & descendentes; & transversa seu inflexa, continens transversales) tunc attendendum ad terminum ei adjectum, & ad personam, quam respexit in reservatione patronatus; nimirum an adjecta sit materialiter & effectivè, an subjectivè & contentivè, ut loquitur Lott. num. 59. & 60. Tametsi enim id *linea* in dubio accipiat pro recta, id tamen procedit, ubi relatio seu reservatio est ad lineam alterius; sic si filius suis masculis substituat proximum agnatum ex linea paterna, ea substitutio nequit referri ad lineam effectricem seu directam fundatoris; si enim vocasset eos, qui essent de linea sua, patet referri etiam rectam, eò quòd dictum pronomen verificetur in suo significato tam in linea contentiva quàm effectiva; hoc est, tam pro ut comprehendit & lineam rectam & transversam, quam dicit solam rectam. Lott. num. 61. adeoque sufficit, aliquè descendere à fratre fundatoris vel alio transversali patris fundatoris: datâ enim possibilitate comprehensionis transversalium, hæc vox *linea* nunquam intelligi potest de effectiva tantum, nisi per adjectam vocem explicata esset qualitas lineæ v. g. dicendo: *ex linea paterna* (quod idem est ac *ex paterna parte*) cum verba ista stent tantum pro termino differente ad exclusionem fœminarum, non autem ad significandam agnationem effectivam. Lott. num. 64. & seq. juxta decis. Rot. in *Mediolan. patronatus*. 19. junii. 1617. Eandem æquivocationem agnoscit Bald. l. 3. conf. 334. num. 6. & seq. apud Lott. num. 63. in ista voce *Proles*, quamvis subdat, ex communi usu loquendi eam inclinare ad lineam effectivam, & per eam, si alternata adjecta sit, declarari vocem *linea*, ut significet lineam effectivam.

5. Respondeo quinto: quò ad alterum, nempe quò ad considerandam qualitatem personarum, dum fundator qualificat, quos vocat, seu pro quibus reservat patronatum aliquo termino juris, qui possit etiam secundum vulgarem sensum intelligi tam de fœminis (quæ capaces sunt juris, nisi vulgaris sint conditionis & absque ulla dignitate. Abb. in *Cap. fin. h. t.* num. 7. Lamb. l. 2. p. 3. q. 4. a. 19. num. 8. apud Lott. num. 68.) quàm de masculis, censendus est comprehendisse & fœminas & earum descendentes, salvâ tamen gradus prærogativâ. Lott. num. 69. ut si vocavit *consanguineos*; hic enim terminus etiam sumatur strictè pro duobus fratribus vel sororibus ex eodem patre. l. 1. ff. de su. & leg. hæred. l. amite. c. cum de success. & largè pro agnatis tantum, exclusis cognatis, l. 1. & c. consanguinitas, Card. de legit. hæred. largissimè tamen (in quo sensu potissimum usurpatur vulgo hæc vox. Beroijs l. 2. conf. 95. num. 10.) sumitur pro quibusvis conjunctis sanguine, sive ex parte patris, sive matris. Lott. à num. 70. adeoque, cum de patronatu agitur, sub hac appellatione veniunt omnes sanguine juncti, etiam à sola matre procedentes, et si hi aliàs simpliciter vocentur propinqui, & ad distinctionem Agnatorum cognati. Lott. à num. 71. citans Tiraq. de retract. §. 1. gl. 9. num. 1. & 200. *Fustr. de substit.* 4. §. 65. num. 3. juxta decis. Rot. in *Legobienh. capellanie*. 24. Jan. 1624. Idem & multò

multò magis est, dum vocavit conjunctos; cum hic terminus aptus quoque sit comprehendere tam agnatos. Lott. quàm cognatos. n. 74. citans Alex. l. 2. conf. 115. n. 10. Gozadin. conf. 20. n. 8. Decium conf. 223. n. 2. idem est, si vocaverit proximos. Lott. n. 75. citans Decium l. 2. de reg. juris. num. 225. vel propinquos. Lott. num. 76. juxta Bald. l. 3. conf. 334. num. 3. Anchar. conf. 95. num. 5. sed neque ab ista lata significatione hujus termini consanguineos recedendum, quamdiu ex concludente argumento, vel ex termino aliquo adjuncto non apparet, fundatorem voluisse prospicere agnatis tantum, ac proinde istius termini adjuncti proprietate ponderanda. Lott. num. 77.

Quare

6. Respondeo sextò: si fundator vocasset consanguineum proximiorum de genere, adhuc ista vox in materia indifferente, & tantò magis in favorabili excludit illam latam interpretationem, quò minus nimirum complectatur descendentes ex feminis; cum sit terminus naturalis. Lott. num. 78. citans Barbat. in Laccaratissimi. c. de fideicom. num. 114. & 147. idem est, si vocatus est consanguineus proximior de cippo; cum & tò cippus sit terminus non legalis, sed rusticorum, quo significatur stipes domûs, seu agnationis, ut Castrensis in q. ult. c. de verb. signif. Cujus significatio est, propriè referatur ad ipsum stipitem domûs, ut Surd. l. 3. conf. 443. n. 18. Menoch. l. 4. præsump. 88. num. 22. Mantica. de conject. ult. vol. l. 8. tit. 12. n. 16. Fufarius de substit. q. 348. n. 1. negari tamen non potest, etiam feminam descendentem de illo stipite esse de cippo, seu de stipite, ac proinde inspectà vocis proprietate esse vocatam, nisi aliunde appareat, fundatorem voluisse prospicere solis masculis. Lott. num. 82. & seq. ex Paris. l. 2. conf. 35. num. 6. & conf. 47. n. 50. Quod ipsum adhuc locum obtinet, etiam si femina sit nupta. Lott. num. 85. quamvis tamen respectu descendentium ex femina (salvâ consuetudine; vi cujus descendentes ex femina in Hispania dicuntur de cippo. Molin. de primogen. l. 3. c. 4. n. 16.) ut censentur sub appellatione cippi vocati, requiri, ut extent aliqua conjectura, per quas appareat testatorem ad agnationem non respexisse, ait Lott. num. 86.

7. Porrò licet proximitas, ubi sit transitus ad personas minus diversas, non referatur ad ultimum decessorem, sed ad ipsum fundatorem. Lott. n. 88. ex Decian. l. 3. conf. 21. num. 6. ubi tamen cessat hæc circumstantia, nec urgent conjectura in contrarium; verius est, proximitatem referri ad ultimum decessorem. Lott. num. 89. juxta quamplurimas Rotæ decis. 72. num. 3. p. 1. divers. 681. num. 2. p. 2. recent. cum nulla sit ratio, ut, postquam quis admissus est, is, qui ei est proximior tanquam de ejus linea, non admittatur. Tiraq. de jure primogen. 40. num. 1. Lott. num. 90. nisi fortè quis vocatus esset revocabiliter, vel in subsidium. Lott. n. 91. veluti si in defectum legitimorum fuerint admissi spurii; quia in concursu legitimorum semper excluderentur à patronatu (de quo paulò post) ut Menoch. conf. 285. num. 14. Lott. num. 92. vel etiam dum vocatus est senior de familia, seniore, ad quem ingressum semel est juspatron. decedente; illud non transit ad ejus descendentem, sed revertitur ad alium seniore de familia. Lott. nu. 93. juxta decis. Rot. in Januensi jurispatr. 31. Junii 1607. coram Lancelloto.

* *

Questio 60. In patron. gentilium qualiter deferatur gentilibus?

Respondeo: deferatur in capita, sive in eo succeditur in capita, & non in stirpes. Lott. cit. q. 11. num. 123. juxta decis. Rot. 252. num. 2. p. 2. Recent. intelligendo tamen hoc in ipsa successione in solido patronatu, & non in exercitio juris præsentandi; cum illud pertinere nequeat nisi ad eum de familia, qui pro tempore est senior. Lott. n. 124. juxta Bald. l. 3. conf. 1. n. 8. Covar. pract. qq. 7. 38. num. ult. & c. Porrò minus est præjudicium, dum succeditur in capita, quàm in stirpes; nam si essent centum capita, non considerentur omnes, nisi pro una voce. Clem. plures. h. t. ita ut plures præsentantes semper habendi sint pro uno. Lott. num. 130.

Questio 61. An, & qualiter in juspatron. gentilium admittantur, & succedant illegitimi?

1. Respondeo: in juspatron. familiari, seu gentilicio (secus est in juspatron. hæreditario, utpote in quo nihil requiritur, quàm an quis sit hæres, & pro qua parte; succeditur enim in eo secundum quotam hæreditatis. Lott. num. 137. adeoque & admittentur illegitimi, non solum, si succedant titulo singulari. Lamb. l. 1. p. 1. q. 7. a. 17. num. 6. Roch. de juspatron. v. competens alicui. num. 6. apud Lott. loc. cit. sed etiam, si succedant titulo universali cum aliis legitimis. Lott. num. 138. juxta Bald. in l. eam quam. num. 57. c. de fidei comm.) repellentur illegitimi; cum non dicantur de gente seu familia, etiam si essent legitimati per Imperatorem aliumque Principem sæcularem. Lott. num. 139. ex Gabriel. l. 1. conf. 95. num. 62. maxime incestuosi, quo casu nequidem juvantur legitimatione habitâ à Papa, nisi in individuo facta esset mentio de qualitate tam natalium quàm jurispatr. Lott. num. 140. juxta eundem Gabriel. & Rot. decis. 251. n. 7. p. 2. recent.

2. Et hæc, si fundator usus est verbis civilibus, vocando scilicet gentem vel familiam, Lott. n. 141. citans Paleot. de not. & spur. c. 60. secus, si usus est verbis naturalibus, id est, significantibus tantum effectum naturæ, vocando nempe suos consanguineos; cum etiam illegitimi dicantur consanguinei, utpote ex eodem sanguine provenientes, juxta Barth. in l. pronuntiatio. ff. de verb. signif. §. familia. num. 1. Lott. num. 142. Quamvis enim bastardi nequidem appellatione consanguineorum veniant jure civili, l. si spurii. ff. de cognat. multòque minus de jure canonico in his præcipuè juribus ad spiritualia ordinatis, juxta Rot. decis. 103. num. 3. p. 1. divers. & Lott. num. 143. cum tamen ea juris civilis provisio, utpote fundata in incertitudine sanguinis non sit perpetua, ad eos adhuc illegitimos extendi potuit ista appellatio consanguineorum, qui à patre agniti sunt, vel utrunque patrem indicare possunt. Lott. n. 144. Tametsi enim ii sint spurii & nati ex damnato coitu, inspectà tamen naturâ sunt filii, & in eos cadit naturalis affectio. Lott. n. 144. unde de æquitate canonica non tantum in linea materna, sed & in paterna admitti debent tanquam sanguine juncti. Abb. in c. nonnulli. de rescrip. num. 1. Lott. num. 145. Et ita admitti debent ad juspatr. ad quod vocati sunt consanguinei, vel alii per verba naturalia convenientia illegitimis. Lott. num. 146. citans Nav. conf. 4. n. 1. & 2. de juspatron.